

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 334/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. L. P., K., zastúpeného advokátom JUDr. D. A., V., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd a jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš/21/2005 a jeho uznesením z 27. apríla 2010 v spojení s postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 19/2010 a jeho uznesením zo 17. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. L. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2010 doručená sťažnosť JUDr. L. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2

ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš/21/2005 a jeho uznesením z 27. apríla 2010 v spojení s postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 19/2010 a jeho uznesením zo 17. mája 2010.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení obžalovaného „v trestnej veci proti obžalovanému JUDr. E. Č. a spol. pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 160a ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006“. Uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Tš 21/2005 z 27. apríla 2010 bola sťažovateľovi uložená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení účinnom do 1. januára 2006 poriadková pokuta vo výmere 500 € na tom skutkovom základe, že sa osobne nezúčastnil na hlavnom pojednávaní konanom 27. apríla 2010 (pozri bližšie bod 3). Sťažovateľovu sťažnosť zo 7. mája 2010 proti tomuto uzneseniu najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Tost 19/2010 zo 17. mája 2010 „podľa § 148 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 1. januára 2006“ zamietol.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Uznesením Špecializovaného trestného súdu... mi predseda senátu... uložil... poriadkovú pokutu... Proti... uzneseniu... som podal... sťažnosť.

Uznesenie som napadol z dôvodu nesprávnosti jeho výroku... pretože nedošlo k napĺňaniu skutočnosti na uloženie poriadkovej pokuty podľa citovaného ustanovenia zákona ... sťažnosť som oprel aj o iné skutočnosti a dôvody, ktoré síce nastali, ale v odôvodnení napadnutého uznesenia sa o nich vôbec nezmieňuje a majú dopad na posúdenie správnosti a zákonnosti uznesenia... ďalej som poukázal aj na to, že v danej veci došlo k nedorozumeniu a následnému uloženiu poriadkovej pokuty na základe nesprávneho právneho názoru súdu... Voči súdu som sa nemohol správať urážlivo z dôvodu neúčasti na hlavnom pojednávaní. Neboli mi dané v tejto súvislosti účinne príkazy ani výzvy podľa

citovaného... zákona, ktoré by som nebol poslúchol... ustanovenie § 202 Tr. por. prešlo vývojom a preto došlo k jeho postupnej úprave. Toto ustanovenie vyjadruje zásadu, že účasť na hlavnom pojednávaní pri splnení určitých predpokladov je právom a nie povinnosťou... vychádzajúc... z obsahu predvolania obžalovaného na hlavné pojednávanie zo dňa 17. 03. 2010 vyplýva..., že „súhlas obžalovaného nie je potrebný, ak sa výslovne vyjadril, že sa na hlavnom pojednávaní nezúčastní, alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti, alebo ak sa na hlavné pojednávanie napriek riadnemu predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil, alebo sa bez vážneho dôvodu vzdialil z pojednávacej siene.“ Nie iba zákon ale aj samotné predvolanie možnosť uplatnenia práva neúčasti na hlavnom pojednávaní a možnosť vykonať hlavné pojednávanie za neúčasti obžalovaného... pripúšťa. Teda žiadne povinnosti uložené predvolaním som neporušil. Do času uskutočnenia hlavného pojednávania absentuje príkaz, ktorý by som neposlúchol, alebo výzva daná podľa konkrétneho ustanovenia zákona, ktorej by som nebol vyhovel... listom... zo dňa 21. 04. 2010, ktoré súdu bolo doručené dňa 23. 04. 2010 som... oznámil skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie hlavného pojednávania aj bez mojej účasti... Teda v tomto oznámení som sa výslovne vyjadril, že hlavného pojednávania sa nezúčastním... 26. 4. 2010 v deň konania hlavného pojednávania... som opakovane zaslal p. predsedovi senátu... o 8.36 hod. ... oznámenie aj v elektronickom (e-mailovom) podaní. V ten istý deň... som opakovane zaslal p. predsedovi senátu ďalšie e-mailové podanie... o 10.36 hod. v ktorom som okrem iných uviedol, citujem: „Ak predseda je súd toho názoru, že napriek týmto skutočnostiam... sú zákonné prekážky nariadené hlavné pojednávanie vykonať, tak požiadam súd, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v mojej neprítomnosti.“ Teda som výslovne požiadal aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v mojej neprítomnosti... Je pravdou, že zo súdu bolo odoslané... dňa 26. 04. 2010 o 12.01 hod., teda po mojom už opakovanom oznámení..., v ktorom sa mi oznamuje, že súd neakceptuje moje vyjadrenia a oznámenia podávané v tejto veci, smerujúce k tomu aby sa hlavné pojednávanie vykonalo bez mojej prítomnosti. Zároveň sa mi oznamuje, že súd má za to, že hl. pojednávanie nemožno vykonať a vec spoľahlivo rozhodnúť bez mojej prítomnosti ako obžalovaného, vyzýva ma preto, aby som sa dostavil na hlavné pojednávanie naplánované na dni 27.-28. 4. 2010. (... pôvodne vytýčené na dni 26. 04.-28. 04. 2010)... e-mailová správa, keďže som sa nezdržoval stále pri počítači sa mi dostala do sféry dispozície až dňa 27. 04. 2010, kedy už

došlo k odročeniu hlavného pojednávania a uloženiu poriadkovej pokuty... Pritom všetkom som mal aj zdravotné problémy o čom som predložil súdu dodatočne aj lekársku správu...»

4. Podľa názoru sťažovateľa „vychádzajúc zo všetkých a nie iba niektorých relevantných skutočností... zákonné podmienky na uloženie poriadkovej pokuty... splnené neboli... rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu... v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu... došlo k porušeniu mojich základných práv vyjadrených v čl. 2 ods. 2 Ústavy... odseku 3... ďalej v článku 13 ods. 1 písm. a)... zároveň mám za to, že postupom súdov oboch stupňov došlo k porušeniu aj práva na súdnu ochranu a práva na obhajobu, ktoré sú vyjadrené a garantované v ustanoveniach článku 46 a v článku 50 ods. 3 ústavy z dôvodu porušenia princípu spravodlivého súdneho procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru ... Najvyšší súd... ako súd odvolací vo svojom uznesení sa nevysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v sťažnosti proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty a na niektoré podstatné dôvody vôbec neprihliadal, resp. vysvetľuje ich v rozpore so skutočným stavom, ktorý tu nastal a preto dospel k nesprávnemu právnemu záveru a nezákonnému rozhodnutiu.“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. PK-1 Tš 21/2005 a jeho uznesením z 27. apríla 2010 v spojení s postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 19/2010 a jeho uznesením zo 17. mája 2010... bolo porušené základné právo sťažovateľa garantované v článku 2 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd a v článku 2 ods. 2 a 3 ako aj v článku 13 ods. 1, písm. a) a základné právo garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo na súdnu ochranu) v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na spravodlivý súdny proces).

Uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku sp. zn. PK - 1 Tš/21/2005 zo dňa 27. apríla 2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tost 19/2010, zo dňa 17. mája 2010, ústavný súd zrušuje.“

6. Sťažovateľ k sťažnosti pripojil písomný dôkazný materiál, z ktorého vzhľadom na predmet veci (sťažovateľom namietané porušenie označených ustanovení ústavy a listiny, základného práva zaručeného ústavou a práva zaručeného dohovorom) majú právnu relevanciu najmä uznesenie špecializovaného trestného súdu z 27. apríla 2010, sťažovateľova sťažnosť zo 7. mája 2010 proti tomuto uzneseniu (v ktorej ústavný súd konštatuje v zásade obsahovo totožnú dôvodovú argumentáciu sťažovateľa ako v ústavnej sťažnosti z 29. júla 2010 doručenej ústavnému súdu 4. augusta 2010, pozn.) a druhostupňové uznesenie najvyššieho súdu zo 17. mája 2010.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na

prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

II.A

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Tš/21/2005 z 27. apríla 2010

11. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1 Tš/21/2005 z 27. apríla 2010.

12. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia tohto súdu, pretože na základe podanej sťažnosti patrilo do právomoci najvyššieho súdu. Z obsahu sťažnosti (a k nej pripojených písomností) vyplýva, že sťažovateľ proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu prvostupňového súdu sp. zn. PK-1 Tš/21/2005 z 27. apríla 2010 podal riadny opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práva sťažovateľa predmetným uznesením.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 19/2010 zo 17. mája 2010

13. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v trestnoprávnom konaní. Takýmto predpisom je v posudzovanej veci Trestný poriadok. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov

a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu trestného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (mutatis mutandis napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

14. Ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, a preto vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať v prípade, ak by sa ten natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

15. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvodovú argumentáciu oprávneného prostriedku (riadneho alebo mimoriadneho) uvádzanú sťažovateľom, v dôsledku čoho jej „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva.

16. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 19/2010 zo 17. mája 2010, ktorým sťažnosť sťažovateľa zo 7. mája 2010 zamietol podľa „§ 148 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 1. januára 2006“. V odôvodnení svojho rozhodnutia v podstatnom najvyšší súd uviedol:

„... Uznesením predsedu senátu... bola obžalovanému JUDr. L. P. podľa § 66 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 uložená poriadková pokuta vo výške 500 eur.

V zákonnej lehote... podal proti tomuto uzneseniu menovaný obžalovaný sťažnosť. V jej odôvodnení prezentoval názor, že konanie žiadnym spôsobom nerušil, pretože hlavného pojednávania sa s poukazom na ustanovenia § 202 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 nezúčastnil, pričom na nemožnosť použitia tohto zákonného ustanovenia nebol upozornený. Taktiež nie je pravdou, že by nerešpektoval účinné výzvy alebo príkazy. Podľa jeho názoru uplatnenie procesného práva na konanie v neprítomnosti nemôže mať za následok uloženie poriadkovej pokuty.

V danej súvislosti uviedol, že je pravdou, že predvolanie na hlavné pojednávanie prevzal dňa 25. marca 2010 ako aj, že už svojim podaním zo dňa 31. marca 2010 zaslaným elektronickou poštou (e-mailom) dňa 1. apríla 2010 súdu oznámil, že dňa 19. februára 2010 podal na Ústavnom súde Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť o posúdenie právomoci Špeciálneho súdu v Pezinku vo veci konať, ako aj žiadosť o posúdenie kontinuity Špecializovaného trestného súdu v Pezinku a súčasne požiadal predsedu senátu o zrušenie termínu hlavného pojednávania určeného na dni 26. - 28. apríla 2010.

V ďalšej časti odôvodnenia sťažovateľ poukázal na svoje zdravotné problémy, trpí na chronickú chorobu hypertenzie. Vzhľadom na jeho neúčast' na hlavnom pojednávaní

z dôvodu práceneschopnosti už v predchádzajúcom konaní v rokoch 2006 až 2007 a vzhľadom na uplatnené právo neúčasti na hlavnom pojednávaní nemal záujem byť tesne pred pojednávaním uznaný opäť za práceneschopného. Pri súbehu týchto okolností pod ťarchou zodpovednosti a právnej neistoty hľadal spôsob a zákonnú možnosť na to, aby aj v prípade jeho neprítomnosti sa hlavné pojednávanie mohlo uskutočniť.

Preto svojim podaním zo dňa 21. apríla 2010 súdu oznámil, že hlavného pojednávania sa nezúčastní. V deň hlavného pojednávania, t. j. 26. apríla 2010 svoju výslovnú žiadosť, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v jeho neprítomnosti zaslal predsedovi senátu elektronickou poštou opätovne, a to o 8.36 hod. a 10.36 hod. V nadväznosti na to obžalovaný zaslal predsedovi senátu (elektronickou poštou) podanie, v ktorom odôvodňuje uplatnenie jeho práva neúčasti na hlavnom pojednávaní v dňoch 26. - 28. apríla 2010 a v ktorom vyjadril názor, že hlavného pojednávania sa v tiesni nemusí zúčastniť, pretože akákoľvek účasť toho času na hlavnom pojednávaní by bola v rozpore s jeho slobodnou vôľou.

Dňa 26. apríla 2010 bol svojim obhajcom upozornený, že nie je vylúčené, že mu bude zaslaná výzva, aby sa na hlavné pojednávanie dostavil, a preto očakával jej doručenie, a to kuriérom alebo cestou polície. Uviedol tiež, že zo súdu dostal takúto výzvu e-mailovým podaním, datovaným dňom 26. apríla o 12.01 hod. s tým, že na hlavné pojednávanie sa má dostaviť v dňoch 27. až 28. apríla 2010, avšak do jeho dispozície sa toto podanie dostalo až dňa 27. apríla 2010, kedy už došlo k odročeniu hlavného pojednávania a bolo rozhodnuté o uložení poriadkovej pokuty.

V závere sťažnosti obžalovaný dôvodil, že podľa jeho názoru riadne a včas objasnil skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu práva prechodnej neúčasti na hlavnom pojednávaní v zmysle § 202 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. Svoje právo uplatnil výslovnou požiadavkou vo viacerých svojich podaniach, ktoré zároveň je možné považovať aj za akt ospravedlnenia. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie prvostupňového súdu zrušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti obžalovaného JUDr. L. P. podľa § 147 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie ktoré mu predchádzalo a zistil, že predseda

senátu špecializovaného trestného súdu rozhodol v predmetnej veci správne a v súlade so zákonom.

Aj podľa názoru najvyššieho súdu zákonné dôvody na uloženie poriadkovej pokuty obžalovanému JUDr. L. P. splnené boli, a to z dôvodu nevyhovenia výzve dostaviť sa na hlavné pojednávanie konaného dňa 27. apríla 2010. Odvolací súd si v celom rozsahu osvojil závery prvostupňového súdu a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia.

Z obsahu trestného spisu je zrejmé, že obžalovaný JUDr. L. P. prevzal predvolanie na hlavné pojednávanie (na termín 26. až 28. apríla 2010) dňa 25. marca 2010 a dňa 23. apríla 2010 bolo súdu doručené podanie obžalovaného s jeho žiadosťou o vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti.

Obžalovaný sa na hlavné pojednávanie dňa 26. apríla o 8.00 hod. nedostavil, následne po prerušení pojednávania mu bola elektronickou poštou zaslaná výzva, aby sa na hlavné pojednávanie dostavil v dňoch 27. až 28. apríla 2010, pretože bez jeho prítomnosti nemožno vykonať hlavné pojednávanie a vec spoľahlivo rozhodnúť.

Dňa 27. apríla 2010 o 6.24 hod. zaslal obžalovaný súdu e-mailovú správu, v ktorej uviedol, že potvrdzuje svoju požiadavku, aby bolo hlavné pojednávanie vykonané v jeho neprítomnosti.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že obžalovaný JUDr. L. P. nevyhovel výzve predsedu senátu danej mu podľa Trestného poriadku, aby sa dostavil v určený termín na hlavné pojednávanie a svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní konanom dňa 27. až 28. apríla 2010 (pôvodne určeného na termín 26. až 28. apríla 2010) ani riadne a včas neospravedlnil. Preto mu bola poriadková pokuta uložená správne a v súlade so zákonom.

Z hľadiska vecnej podstaty nič na tom nemení ani skutočnosť, že obžalovaný opakovane výslovne poukazujúc na ustanovenia § 202 Tr. por. účinného do 1. januára 2010 požiadal o vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti.

Nad rámec odôvodnenia uvedeného v napadnutom uznesení treba pripomenúť, že podľa dikcie zákonného ustanovenia § 202 Tr. por. účinného do 1. januára 2010 je možnosť vykonania hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného iba fakultatívnym ustanovením, primárne podmieneným súhlasom súdu po zvážení, či vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť i bez prítomnosti obžalovaného. To teda vo

všeobecnosti znamená, že sa nejedná o žiadne obligatórne zákonné ustanovenia, podľa ktorého by bol súd povinný v každom prípade akceptovať jednostranné vôľové rozhodnutie obžalovaného hlavného pojednávania sa nezúčastniť. Obžalovaný má teda právo, aby bolo hlavné pojednávanie vykonané v jeho neprítomnosti, avšak len za predpokladu kladného stanoviska súdu, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť i bez jeho prítomnosti.

V posudzovanom prípade obžalovaného JUDr. L. P. to teda znamená, že tento napriek tomu, že zaslal súdu oznámenie, že hlavného pojednávania sa na základe konkrétnych dôvodov nehodlá zúčastniť (s odkazom na ustanovenia § 202 Tr. por. účinného do 1. januára 2010), bol povinný dostaviť sa už na hlavné pojednávanie dňa 26. apríla 2010. Pokiaľ sa na pojednávanie nedostavil ani dňa 27. apríla 2010, po tom ako mu bola v predchádzajúci deň o 12.01 hod. doručená elektronická výzva na dostavenie sa k súdu, takéto jeho konanie je treba posúdiť ako nevyhovenie výzve súdu, ktoré zakladá predpoklad na uloženie poriadkovej pokuty podľa § 66 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006.

Sťažnostná námietka obžalovaného, že elektronicky zaslanú výzvu nemal dňa 26. apríla 2010 k dispozícii, ale prečítal ju až na ďalší deň 27. apríla 2010, nie je akceptovateľná. Ako to vyplýva z obsahu odôvodnenia sťažnosti obžalovaného dňa 26. apríla 2010 (teda v prvý deň pôvodne určeného termínu hlavného pojednávania) bol upozornený svojim obhajcom na skutočnosť, že by mal očakávať zo súdu výzvu, aby sa na hlavné pojednávanie dostavil. Taktiež jeho námietka, že takúto výzvu očakával doručením kuriérom alebo políciou je nepatričná. Z obsahu trestného spisu je zrejmé, že jeho komunikácia so súdom bola pravidelná. Súd, ale aj on sám opakovane zasielal svoje podania súdu elektronickým spôsobom. Predseda senátu špecializovaného trestného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia správne poukázal tiež na skutočnosť, že obžalovaný dňa 27. apríla 2010 už v ranných hodinách (o 6.24 hod.) zaslal súdu opätovnú požiadavku, aby sa konalo hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil aj s výhradou prvostupňového súdu, že vo vzťahu k obžalovanému JUDr. L. P. nie je splnená primárna podmienka ustanovenia § 202 ods. 1 Tr. por. a to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť i bez prítomnosti obžalovaného. Táto výhrada je plne relevantná s poukazom na konkrétne procesné pochybenia prvostupňového súdu, ku ktorým došlo v konaní pred súdom a na ktoré

poukázal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 19. novembra 2009, sp. zn. 1 Toš 4/09. Preto záver súdu, že vec nemožno spoľahlivo rozhodnúť bez prítomnosti obžalovaného nie je samoučelný, ale z hľadiska vyššie uvedeného je aj podľa názoru odvolacieho súdu plne opodstatnený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje aj výmeru poriadkovej pokuty, ktorá bola napadnutým uznesením obžalovanému uložená, za primeranú.

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval sťažnosť obžalovaného JUDr. L. P. za dôvodnú, a preto ju podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zamietol.“

17. Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu v nadväznosti na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

18. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia

všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

19. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody rozhodnutia najvyššieho súdu súdu sp. zn. 1 Tost 19/2010 zo 17. mája 2010 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne práva I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd opätovne pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.C

K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a čl. 2 ods. 2 a 3 listiny

20. K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a čl. 2 ods. 2 a 3 listiny ústavný súd poznamenáva, že predmetné ustanovenia predstavujú všeobecné zásady uplatňovania základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy

(resp. listiny) a nemožno ich posudzovať samostatne bez ich vzájomného pôsobenia (ako aplikačného pravidla) s konkrétnym základným právom alebo slobodou. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil také porušenie sťažovateľom označených základných práv, ktoré by odôvodňovalo následné uplatnenie ústavnoprávnej ochrany, je potrebné konštatovať, že postupom a rozhodnutiami v predmetnej sťažovateľovej veci konajúcimi všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu uvedených právnych noriem.

III.

21. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nemal dôvod zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti (pozri bod 5).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010